

Obsah

A. Obecná část	9
1. Pojem a rozdělení práva	9
1.1. Úvod	9
1.2. Funkce práva	9
1.3. Třídění práva	10
2. Zásady a struktura soukromého práva	11
2.1. Zásady soukromého práva	11
2.2. Struktura a prameny soukromého práva	12
3. Náležitosti právních vztahů upravovaných normami soukromého práva	13
3.1. Subjekty soukromoprávních vztahů	13
3.1.1. Osoby fyzické jako subjekty soukromoprávních vztahů	13
3.1.1.1. Způsobilost mít práva a povinnosti v soukromoprávních vztazích	13
3.1.1.2. Způsobilost k právním úkonům v soukromoprávních vztazích	15
3.1.1.3. Způsobilost k protiprávním jednáním v soukromoprávních vztazích (delikttní způsobilost)	17
3.1.1.4. Zastoupení	18
3.1.2. Pojem „osoba blízká“ a „domácnost“	22
3.1.2.1. Osoby blízké	22
3.1.2.2. Domácnost	23
3.1.3. Osoby právnické jako subjekty soukromoprávních vztahů	24
3.1.3.1. Druhy právnických osob	24
3.1.3.2. Náležitosti právnických osob	27
3.2. Objekt soukromoprávních vztahů	29
3.2.1. Věci	30
3.2.1.1. Pojem věci	30
3.2.1.2. Dělení věcí	31
3.2.1.3. Příslušenství věci	32
3.2.1.4. Součást věci	34
3.2.2. Byty a nebytové prostory	34
3.2.3. Práva (povinnosti)	35
3.2.4. Jiné majetkové hodnoty	35
3.3. Obsah soukromoprávních vztahů	36
3.3.1. Pojem	36
3.3.2. Ochrana subjektivních práv (oprávnění)	36
3.3.2.1. Obecně	36
3.3.2.2. Svépomoc	37
3.3.2.3. Specifická ochrana subjektivních práv	38

3.3.2.4 Ochrana osobnosti	38
3.4. Právní skutečnosti v soukromoprávních vztazích	41
3.4.1. Pojem	41
3.4.2. Právní úkony	41
3.4.2.1. Smlouva v soukromoprávních vztazích	42
3.4.2.2. Náležitosti právních úkonů	43
3.4.2.3. Obsah právních úkonů	43
3.4.2.4. Právní následky vadných právních úkonů	44
3.4.3. Vytvoření věci či díla	45
3.4.4. Konstitutivní rozhodnutí soudu nebo orgánu státní správy	46
3.4.5. Právní události vč. plynutí času	46
3.4.5.1. Právní události	46
3.4.5.2. Lhůty v soukromoprávních vztazích	47
3.4.5.3. Promlčení v soukromoprávních vztazích	48
3.4.6. Protiprávní úkony a protiprávní stavy	52
3.4.7. Složené právní skutečnosti	53
B. Práva věcná	55
4. Právo vlastnické	56
4.1. Pojem vlastnického práva	56
4.2. Obsah vlastnického práva	57
4.2.1. Oprávnění věc držet	57
4.2.2. Oprávnění věc užívat	57
4.2.3. Oprávnění věc požívat	58
4.2.4. Oprávnění s věcí nakládat	58
4.2.5. Omezení jednotlivých oprávnění vlastníka	59
4.3. Výkon vlastnického práva	59
4.3.1. Pojem	59
4.3.2. Omezení vlastnického práva	60
4.4. Nabývání vlastnického práva	63
4.4.1. Pojem a způsob nabytí vlastnického práva.	63
4.4.2. Různé způsoby nabytí vlastnického práva	64
4.4.2.1. Nabytí smlouvou	64
4.4.2.2. Vydřením	65
4.4.2.3. Vytvořením či zhotovením věci	65
4.4.2.4. Zpracováním	65
4.4.2.5. Přírůstek	66
4.4.2.6. Věci ztracené a věci opuštěné.	67
4.4.2.7. Nabytím ze zákona	68
4.4.2.8. Nabytím na základě rozhodnutí státního orgánu	69
4.5. Zánik vlastnického práva	69
4.5.1. Absolutní zánik vlastnického práva	69
4.5.2. Relativní zánik vlastnického práva	69
4.6. Držba	70
4.6.1. Obecně	70
4.6.2. Držba věci	70
4.6.3. Držba práva	73

4.7. Ochrana vlastnického práva a držby	73
4.7.1. Ochrana vlastnického práva	73
4.7.2. Ochrana držby	75
5. Spoluvlastnictví	75
5.1. Obecně	75
5.2. Podílové spoluvlastnictví	75
5.2.1. Pojem	75
5.2.2. Obsah podílového spoluvlastnictví	76
5.2.3. Zánik a zrušení podílového spoluvlastnictví	77
5.3. Bezpodílové spoluvlastnictví manželů	78
5.3.1. Obecně	78
5.3.2. Předmět bezpodílového spoluvlastnictví	78
5.3.3. Vznik bezpodílového spoluvlastnictví	80
5.3.4. Obsah bezpodílového spoluvlastnictví	80
5.3.5. Zánik bezpodílového spoluvlastnictví	82
5.3.6. Vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví	83
6. Právo k cizí věci	87
6.1. Právo zástavní	87
6.1.1. Pojem a funkce	87
6.1.2. Vznik zástavního práva	88
6.1.3. Práva a povinnosti ze zástavního práva	92
6.1.3.1. Před splatností pohledávky	92
6.1.3.2. Po splatnosti pohledávky	93
6.1.4. Zánik zástavního práva	94
6.2. Věcná břemena	95
6.2.1. Pojem a obsah věcných břemen	95
6.2.2. Vznik věcných břemen	96
6.2.3. Zánik věcných břemen	98
6.3. Zadržovací právo	99
6.3.1. Pojem a funkce	99
6.3.2. Vznik zadržovacího práva	99
6.3.3. Obsah zadržovacího práva	100
6.3.4. Zánik zadržovacího práva	100
C. Rodinné právo	101
7. Úvod do rodinného práva	101
7.1. Pojem a předmět rodinného práva	101
7.2. Principy rodinného práva	102
7.2.1. Princip blaha dítěte	103
7.2.2. Princip rovnosti subjektů rodinného práva	103
7.2.3. Princip solidarity	103
7.3. Právní úprava rodinněprávních vztahů	104
8. Manželství	107
8.1. Obecně	107
8.2. Uzavření manželství	109
8.2.1. Pojem	109
8.2.2. Uzavření manželství před orgánem státu	111
8.2.3. Uzavření manželství církevní formou	112

8.2.4. Uzavření manželství prostřednictvím zástupce	113
8.2.5. Tzv. konzulární sňatky	114
8.2.6. Okolnosti vylučující manželství	114
8.2.7. Prohlášení manželství za neplatné a jeho následky	117
8.2.8. Manželství zdánlivé	119
8.3. Práva a povinnosti manželů	119
8.3.1. Základní práva a povinnosti manželů	120
8.3.2. Uspokojování potřeb rodiny	120
8.3.3. Zákonné zastupování mezi manželi	121
8.3.4. Solidární závaznost manželů	121
8.4. Zánik manželství	122
8.4.1. Obecně o zániku manželství	122
8.4.2. Zánik manželství smrtí některého z manželů	122
8.4.3. Zánik manželství prohlášením jednoho z manželů za mrtvého	123
8.4.4. Zrušení manželství rozvodem	124
8.4.4.1. Obecně o rozvodu	124
8.4.4.2. Podmínky zrušení manželství rozvodem	124
8.4.4.3. Rozvod manželství a zájem nezletilých dětí	129
8.4.5. Právní následky zániku manželství	133
9. Rodiče a děti	137
9.1. Určování a popírání rodičovství	138
9.1.1. Obecně o určení otcovství	138
9.1.2. Popření otcovství	144
9.1.2.1. Popření otcovství manžela matky	144
9.1.2.2. Popření otcovství určeného souhlasným prohlášením rodičů	145
9.1.3. Určení a popření mateřství	145
9.2. Vztahy mezi rodiči a dětmi	146
9.2.1. Obecně	146
9.2.2. Rodičovská práva	148
9.2.3. Další práva a povinnosti rodičů k dětem	151
9.2.4. Práva a povinnosti dětí k rodičům	153
9.3. Sociálně právní ochrana - účast společnosti na výkonu práv a povinností rodičů	153
9.3.1. Obecně	153
9.3.2. Úkoly státních orgánů při péči o děti	154
9.3.3. Další úkoly státních orgánů	155
9.3.4. Úkoly soudů	156
9.3.5. Opatrovnictví a poručnictví	157
9.3.5.1. Opatrovnictví	157
9.3.5.2. Poručnictví	158
9.3.6. Ústavní výchova	160
10. Náhradní rodinná výchova	160
10.1. Obecně	160
10.2. Osvojení	162
10.2.1. Pojem a druhy osvojení	162
10.2.2. Předpoklady a podmínky osvojení	163
10.2.2.1. Předpoklady osvojení	163
10.2.2.2. Podmínky osvojení	164

10.2.3. Vznik osvojení	167
10.2.4. Právní následky osvojení	167
10.2.5. Zrušení osvojení	168
10.3. Pěstounská péče	169
10.3.1. Předpoklady a podmínky pro vznik pěstounské péče	169
10.3.2. Obsah pěstounské péče	171
10.3.3. Vztahy mezi dítětem a pěstounem	171
10.3.4. Vztah mezi rodiči a dítětem, které bylo svěřeno do pěstounské péče	171
10.3.5. Hmotné zabezpečení pěstounské péče	172
10.3.6. Zánik pěstounské péče	173
10.3.7. Pěstounská péče vykonávaná ve zvláštních zařízeních	174
10.4. Svěření dítěte do výchovy jiného občana	174
11. Výživné	176
11.1. Obecně o výživném	176
11.1.1. Pojem výživného	176
11.1.2. Vznik vyživovací povinnosti	178
11.1.3. Rozsah vyživovací povinnosti	178
11.1.4. Zánik vyživovací povinnosti	179
11.2. Druhy vyživovacích povinností	180
11.2.1. Vzájemná vyživovací povinnost rodičů a dětí	180
11.2.1.1. Vyživovací povinnost rodičů k dětem	180
11.2.1.1.1. Úvod	180
11.2.1.1.2. Vznik vyživovací povinnosti	181
11.2.1.1.3. Rozsah vyživovací povinnosti rodičů k dětem	182
11.2.1.1.4. Soud a vyživovací povinnosti rodičů k dětem	185
11.2.1.1.5. Trvání a zánik vyživovací povinnosti rodičů k dětem	186
11.2.1.2. Vyživovací povinnost dětí vůči rodičům	187
11.2.1.2.1. Vznik vyživovací povinnosti dětí vůči rodičům	187
11.2.1.2.2. Rozsah vyživovací povinnosti dětí vůči rodičům	188
11.2.1.2.3. Zánik vyživovací povinnosti dětí vůči rodičům	188
11.2.2. Vyživovací povinnost mezi ostatními příbuznými	189
11.2.2.1. Obecně o podmínkách této povinnosti	189
11.2.2.2. Zánik vyživovací povinnosti mezi ostatními příbuznými	190
11.2.3. Vyživovací povinnost mezi manžely	190
11.2.3.1. Obecně	190
11.2.3.2. Vznik vyživovací povinnosti mezi manžely	191
11.2.3.3. Rozsah vyživovací povinnosti mezi manžely	192
11.2.3.4. Zánik vyživovací povinnosti mezi manželi	192
11.3. Příspěvek na výživu rozvedeného manžela	192
11.3.1. Vznik vyživovací povinnosti mezi rozvedenými manžely	193
11.3.2. Rozsah vyživovací povinnosti mezi rozvedenými manžely	194
11.3.3. Zánik vyživovací povinnosti mezi rozvedenými manžely	194
11.4. Příspěvek na výživu a úhradu některých nákladů neprovdané matce	194
11.4.1. Obecně	194
11.4.2. Podmínky nároku této vyživovací povinnosti	195
11.4.3. Vyživovací povinnost těhotné neprovdané ženě	195

D. Dědické právo	197
12. Úvod do dědického práva	197
12.1. Obecně o dědickém právu	197
12.1.1. Nabývání dědictví	197
12.1.2. Odmítnutí dědictví	198
12.1.3. Dědická nezpůsobilost	198
12.1.4. Vydědění	199
12.1.5. Přechod dluhů	200
12.2. Realizace dědického práva	200
12.2.1. Dědění ze zákona	200
12.2.2. Dědictví ze závěti	201
12.3. Potvrzení dědictví, vypořádání dědiců, ochrana oprávněného dědice	202
12.3.1. Potvrzení a vypořádání dědictví	202
12.3.2. Ochrana oprávněného dědice	203
Závěr	205